

Strasbourg 18.1.2022
COM(2022) 17 final

2022/0008 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

tiivimmän eurooppalaisen korkeakouluysteistyön edistämisestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2022) 6}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Eurooppalaisen koulutusalueen toteutuminen vuoteen 2025 mennessä edellyttää sellaisen eurooppalaisen oppimisalueen luomista, joka hyödyttää kaikkia oppijoita, akateemisia toimijoita ja muuta opetushenkilöstöä, jotka voivat liikkua, opiskella ja työskennellä vapaasti jäsenvaltioiden alueella. Oppimisalueen luominen taas edellyttää eurooppalaisilta korkeakouluilta entistä tiiviimpää ja syvällisempää yhteistyötä. Vastaavasti eurooppalaisen tutkimusalueen eteenpäin viemiseksi on parannettava tutkijoiden ja tiedon liikkumista, tarjottava kannustimia tutkimus- ja innovointi-investointeihin sekä vahvistettava ylikansallista yhteistyötä korkeakoulujen sekä niiden ekosysteemeihin kuuluvien yritysten ja muiden tutkimus- ja innovointitoimijoiden kesken. Ylikansallinen yhteistyö vahvistaa eurooppalaisen korkeakoulutuksen osallistavuutta, huippuosaamista, monimuotoisuutta, houkuttelevuutta ja globaalia kilpailukykyä. Se edistää tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä, ratkaisee Euroopan ilmastonmuutokseen, digitaaliseen siirtymään ja väestön ikääntymiseen liittyviä haasteita, varustaa oppijoita asiaankuuluvilla taidoilla ja tiedoilla sekä vahvistaa palautumiskykyä ja tukee elpymistä. Se vahvistaa korkeakoulujen globaalia roolia ja tekee Euroopasta sekä suunnannäyttäjän maailmanlaajuisen haasteiden ratkaisemisessa tehokkaasti ja tuloksellisesti että maailmanlaajuisen inspiraation lähteen ja houkuttelevan kohteen niin opiskelijoille, tieteenharjoittajille kuin tutkijoillekin.

Tämä aloite perustuu aiempaan EU-tason työhön. Jatkotoimena vuoden 2017 Eurooppa-neuvoston päätelmille¹, joissa jäsenvaltioita, neuvostoa ja Euroopan komissiota kehoitettiin jatkamaan työtä korkeakoulujen välisten strategisten kumppanuuksien lujittamiseksi kaikkialla EU:ssa, komissio käynnisti vuonna 2019 Erasmus+ -ohjelman pohjalta 41:n Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymän pilottihankkeen, jota täydentää tutkimus- ja innovaatioulottuvuutta koskeva Horisontti 2020 -ohjelma. Tavoitteena oli kokeilla pitkäkestoista rakenteellista, järjestelmällistä ja kestävästä yhteistyötä yli 280 erilaisen korkeakoulun kesken, jotka valikoitiin pilottihankkeeseen kahden ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella eri puolilta Eurooppaa. Ensimmäiset tässä pilottihankkeessa opitut asiat osoittavat yhteistyön olevan hyödyllistä mutta sisältävän myös monia ongelmia, jotka liittyvät esimerkiksi yhteisten kansainvälisten koulutustoimintojen ja -ohjelmien toteuttamiseen kaikilla tasoilla. Se johtuu muun muassa yhteensopimattomista vaatimuksista, jotka estävät yhteisten tutkintojen, kuten eurooppalaisen yhteistutkinnon, myöntämisen, tai siitä, että korkeakoulujen yhteenliittymillä ei ole oikeudellista asemaa, mikä estää tehokkaan resurssien yhdistämisen, infrastruktuurin jakamisen ja teknologian siirtämisen. Tämä neuvoston suositus tiiviimmän eurooppalaisen korkeakoulu-yhteistyön edistämisestä on ensimmäinen askel kohti tällaisten haasteiden ratkaisemista. Tavoitteena on, että kaikki Euroopan korkeakoulut, niiden opiskelijat, henkilöstö ja tutkijat voivat hyötyä yksinkertaistetusta ylikansallisesta yhteistyöstä.

Tämä neuvoston suositus on osa komission vuoden 2022 työohjelmassa otsikolla ”Eurooppalaisen elämäntavan edistäminen” ilmoitettua ”korkeakoulutuspakettia”, johon liittyy myös komission tiedonanto eurooppalaisesta yliopistostrategiasta. Strategia esittää vision korkeakoulusektorin muutoksesta kaikkialla Euroopassa, ja tämä suositus on ensimmäinen askel kohti asteittain syvenevää, kestävämpää ja tehokkaampaa ylikansallista yhteistyötä. Strategia ja suositus laajentavat mahdollisuuksia innovatiiviseen ylikansalliseen

¹ [14-final-conclusions-rev1-fi.pdf \(europa.eu\)](#)

yhteistyöhön korkeakoulutussektorilla, sillä tiiviimpi yhteistyö on välttämätöntä EU:n roolin vahvistamiseksi globaalina toimijana. Voimat olisikin syytä koota yhteen tiiviimmällä yhteistyöllä.

- (1) Rakenteelliset ja toiminnalliset ongelmat, joita neuvoston ehdotus tiiviimmän ylikansallisen yhteistyön edistämisestä pyrkii ratkomaan

Korkeakoulujen yhteenliittymille määritelty **oikeudellinen asema** edistäisi esimerkiksi taloudellisten, inhimillisten, digitaalisten ja fyysisten resurssien ja palveluiden saatavuutta, jakamista ja yhdistämistä. Oikeudellisen aseman puuttuminen vaikeuttaa korkeakoulujen yhteistyön syventämistä ja rajoittaa niiden kilpailukykyä.

Yhteistutkintojen myöntämistä vaikeuttavat yhteensopimattomat vaatimukset yhteisten ylikansallisten koulustoimintojen ja -ohjelmien toteuttamisessa, esimerkiksi erot arvosanoissa ja opintosuorituksissa, vaikka noudatettaisiin eurooppalaista opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmää (ECTS); opetussuunnitelmat, joissa on erilaiset vähimmäis- tai enimmäispisteet opintojaksoa kohden, ja korkeakoulujen autonomian erilaiset muodot. Tällaisten oikeudellisten ja hallinnollisten ongelmien ratkaiseminen on välttämätöntä kunnianhimoisen ja syvemmän kansainvälisen yhteistyön tukemiseksi. Se olisi ponnahduslauta kohti **eurooppalaisen yhteistutkinnon** luomista kaikille tutkintotasoille (kandidaatti, maisteri, tohtori sekä elinikäisen oppimisen mahdollisuudet).

Ylikansallisissa yhteisohjelmissä opiskelevien liikkuvuusmahdollisuuksien lisäämistä haittaa ohjauksen, digitalisoinnin ja prosessien yksinkertaistamisen puute. **Eurooppalainen opiskelijakorttialoite** helpottaa opiskelijoiden opiskelua ja harjoittelua useissa oppilaitoksissa. Akateemisten toimijoiden, tutkijoiden ja ammattihenkilöstön liikkuvuutta ei arvosteta riittävästi urakehityksessä.

Ylikansallisen korkeakoulu-yhteistyön **kestävän pitkäaikaisen rahoituksen** puute hankaloittaa yhteistyön kehittämistä ja tehtävänkuvien perustavanlaatuista muuttumista. Pidempi suunnittelujänne tarjoaisi paremmat mahdollisuudet rakentaa valmiuksia ja kestäviä yhteenliittymiä esitetyn tavoitetason saavuttamiseksi. Tätä voidaan edistää määrittämällä oikeudellinen asema, jonka avulla yhteenliittymät voivat yhdistää resurssiaan ja edistää synergiaa alueellisten, kansallisten ja eurooppalaisten rahoitusvälineiden ja -mahdollisuuksien välillä.

Maissa, joissa ulkoinen laadunvarmistus ja akkreditointi on ensisijaisesti ohjelmapohjaista, **yhteisten ohjelmien laadunvarmistusta koskevaa eurooppalaista lähestymistapaa** ei ole vielä toteutettu riittävästi kaikissa jäsenvaltioissa, mikä estää lyhytkestoisten ja kandidaatin-, maisterin- tai tohtorintutkintoon tähtäävien yhteisten koulutusohjelmien luomisen ja akkreditoinnin. Tästä johtuen yhteisiin ohjelmiin saatetaan soveltaa kussakin mukana olevassa maassa erilaisia ulkoisia laadunvarmistusmenettelyjä ja erilaisia kansallisia sääntöjä, jotka lisäävät hallinnollista taakkaa ja vaikeuttavat innovatiivisten tieteidenvälisten pedagogisten menetelmien toteuttamista eri maissa. Samanaikaisesti maat, joilla on oppilaitostason ulkoinen laadunvarmistus, voivat helpommin perustaa yhteisiä ylikansallisia ohjelmia.

Eurooppalaisten (virtuaalisten) yliopistojen välisten kampusten ja yhteisten **digitaalisten tai monimuotoisten toimintojen** alustojen syntymistä haittaa korkeakoulujen digitaalisten infrastruktuurien yhteentoimivuuden puute kaikkialla EU:ssa. Ongelman perimmäisiä syitä ovat yksittäisten korkeakoulujen erilaiset valmiudet ja resurssit kehittää tällaista digitaalista infrastruktuuria ja sen saatavuutta, mikä rajoittaa yhteistoiminnallisen verkko-oppimisen ja -opetuksen mahdollisuuksia. Ratkaisu olisi pyrkiä kohti yhteistä ja kaikkien saatavilla olevaa, yhteentoimivaa digitaalista infrastruktuuria ja ratkaisuja, mitä edesauttaisi se, että

oppilaitokset myöntäisivät vastavuoroisen pääsyn infrastruktuuriinsa, palveluihinsa ja koulutukseensa².

Yksittäisten tieteenalojen arviointia säätelevät kansalliset lainsäädännöt haittaavat **tieteidenvälisten** moduulien kehittämistä erityisesti ylikansallisten yhteistutkintojen suunnittelussa. Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymien tärkeänä tavoitteena on ratkoa yhteiskunnallisia ongelmia soveltamalla **haasteista liikkeelle lähtevää** tieteidenvälistä toimintatapaa, ja kansalliset viitekehykset ovat usein esteenä tällaiselle etenemistavalle.

Hallintojärjestelyt, joissa opiskelijat ja henkilökunta osallistuvat omaan oppimis- ja työympäristöönsä vaikuttavaan päätöksentekoon, mahdollistavat tiiviin ja kunnianhimoisen ylikansallisen yhteistyön ja auttavat osaltaan korkeakoulutusta antamaan merkittävän panoksen toimintaympäristöjen ekosysteemien kehittämiseen ja kestävyys. Oppilaitosten ylikansallisia yhteenliittymiä koskevat hallintorakenteet ja johtamiskäytännöt voisivat hyötyä opiskelijoiden, akateemisten toimijoiden, tutkijoiden ja ammattihenkilöstön aktiivisemmasta osallistumisesta, jotta ne voisivat parhaalla tavalla vastata heidän tarpeisiinsa ja jotta ylikansallisella yhteistyöllä kehitettäviä innovatiivisia käytäntöjä saataisiin jalkautettua koko oppilaitokseen. Tällä hetkellä kyseiset rakenteet eivät useinkaan peilaa yhteiskuntarakennetta eivätkä kokemusten ja ajatusten monimuotoisuutta.

Eurooppalaisen elämäntavan yhteiset arvot tarjoavat korvaamattoman perustan ylikansalliselle yhteistyölle, jonka varaan voidaan kehittää laadukasta oppimista, opetusta ja tutkimusta. Ylikansallinen yhteistyö vahvistaa akateemista yhteistyötä ja edistää demokraattisten yhteiskuntien vahvistamista. Toisaalta, jos perusarvoja ei vaalita, oppiminen, opetus ja tutkimus kärsivät, mikä puolestaan heikentää ylikansallista yhteistyötä. Riittämätön autonomia rajoittaa korkeakoulujen mahdollisuuksia tehdä ylikansallisia sopimuksia, osallistua tasapuolisesti muiden kanssa kumppanuushankkeisiin ja tarjota yhteisrahoitusta sekä riittävästi henkilöstöä sopimusten täytäntöönpanoon. Johtamis- ja hallintoasioissa riippumattomuus onkin kriittinen edellytys tehokkaan ylikansallisen yhteistyön mahdollistamiselle.

(2) Ehdotetun neuvoston suosituksen tavoitteet

Haastavassa ja erittäin kilpaillussa maailmanlaajuisessa tilanteessa voimien yhdistäminen vahvistaa Euroopan korkeakoulusektoria ja sen maailmanlaajuisesta houkuttelevuutta ja kilpailukykyä. Kun Eurooppa pyrkii vastaamaan etenkin digitaalisen ja vihreän siirtymän asettamiin yleisiin haasteisiin, ylikansallisen yhteistyön lisääminen auttaa hyödyntämään kaikkien saatavilla olevien resurssien potentiaalia ja saamaan mukaan erityyppiset korkeakoulut, joilla on toisiaan täydentäviä koulutus- ja tutkimusvalmiuksia ja vahvuuksia. Kestävien ratkaisujen rakentaminen mutkikkaiden ja moniulotteisten haasteiden ratkaisemiseksi vaatii aikaa ja ponnistelua kaikilla tasoilla. Tämä neuvoston suositus on ensimmäinen askel kohti ratkaisujen löytämistä rakenteellisiin ja toiminnallisiin ongelmiin, jotka haittaavat syvempää ja kunnianhimoisempaa eurooppalaisten korkeakoulujen ylikansallista yhteistyötä, mikä taas on edellytys yhdistymisvapauden esteettömälle täytäntöönpanolle. **Oikeudellinen asema** antaisi korkeakoulujen yhteenliittymille mahdollisuuden yhdistää resursseja, valmiuksia ja vahvuuksia; **eurooppalainen yhteistutkinto** tunnustaa kansainvälisten kokemusten arvon opiskelijoiden korkeakoulututkinnoissa ja vähentää yhteisten ohjelmien toteuttamiseen liittyvää byrokratiaa; ja **eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen** saattaminen kaikkien liikkuvien opiskelijoiden ulottuville vuoden 2024 puoliväliin mennessä kaikissa Euroopan korkeakouluissa helpottaa liikkuvuutta kaikilla tasoilla. Tällaiset innovatiiviset välineet tuottavat synergiaetuja ja niiden

² Eurooppalaisen esteettömyysdirektiivin (EU) 2019/882 ja Verkkopalvelujen saavutettavuusdirektiivin (EU) 2016/2102 mukaisesti.

odotetaan myötävaikuttavan eurooppalaisen identiteetin rakentumiseen, mikä nostaa ylikansallisen yhteistyön tasoa ja vahvistaa eurooppalaista yhteenkuuluvuuden tunnetta. Siltojen rakentaminen järjestelmällisemmän, rakenteellisemmän ja kestävämmän ylikansallisen korkeakouluyhteistyön edistämiseksi on keskeisessä asemassa, kun pyritään nopeuttamaan korkeakoulujen muutosta niiden kaikkien tehtävien eli koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja yhteiskunnallisen palvelutehtävän osalta, ja se voi auttaa myös ratkomaan eurooppalaisia ja maailmanlaajuisia haasteita.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Komission tiedonanto eurooppalaisesta yliopistostrategiasta³ asettaa tavoitteeksi aidosti eurooppalaisen ulottuvuuden luomisen korkeakoulutukseen ja tutkimukseen. Komission tiedonannossa eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä⁴ esitetään luotavaksi ”rajat ylittävä poliittinen kehys, joka mahdollistaa saumattoman kansainvälisen yhteistyön, jonka avulla korkeakoulujen yhteenliittymät voivat hyödyntää vahvuuksiaan”. Neuvoston päätöslauselmassa eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)⁵ ”kannustetaan tiiviimpään ja syvempään yhteistyöhön korkeakoulujen välillä (...) jonka avulla korkeakoulujen liittoumat, kuten Eurooppa-yliopistoaloitteen piiriin kuuluvat, voivat yhdistää voimansa ja tarjota yhdessä muutosvoimaista korkea-asteen koulutusta”. Neuvoston päätelmät Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta⁶ kannustivat jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä korkeakoulujärjestelmien yhteensopivuuden esteiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi. Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ministerikonferenssissa annettussa Rooman julkilausumassa⁷ sitoudutaan tiiviimmän yhteistyön helpottamiseen ja edistämiseen. Neuvoston suositus ”korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä”⁸ edellyttää jäsenvaltioiden yhteistyön edistämistä. Komission tiedonannossa uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta tutkimusta ja innovointia varten⁹ todetaan, että luomalla yhteisiä T&I-strategioita ja jakamalla valmiuksia ja resursseja luodaan eurooppalaiselle korkeakoulusektorille edellytykset vastata Euroopan haasteisiin. Neuvoston suositus Euroopan tutkimus- ja innovaationsopimuksesta¹⁰ tukee eurooppalaisen tutkimusalueen ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen välistä yhteistyötä ja synergiaa. Komission tiedonanto tutkimusta ja innovointia koskevasta globaalista lähestymistavasta¹¹ kannustaa rajat ylittävään yhteistyöhön ”ennennäkemättömässä mittakaavassa kehittääksemme innovatiivisia ratkaisuja, joiden avulla voidaan toteuttaa oikeudenmukainen vihreä ja digitaalinen siirtymä”. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma¹² tähtää siihen, että Euroopassa voidaan hyödyntää ”korkeakoulujen kaikkia mahdollisuuksia antaa oma panoksensa kestäväan, osallistavaan, vihreään ja digitaaliseen siirtymään tähtäävässä elpymisessä”, mitä myös Euroopan osaamisohjelma tukee¹³.

---

³ COM(2022)16

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021G0226(01))

⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8658-2021-INIT/fi/pdf>

⁷ [BFUG Final Draft Rome Communique-link.pdf \(eha2020rome.it\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H1210(01)&from=EN)

⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H1210\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H1210(01)&from=EN)

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52020DC0628>

¹⁰ EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1–9

¹¹ COM(2021) 252 final

¹² [Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma |Euroopan komissio \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=fi)

¹³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=fi>

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä neuvoston suositus edistää tehokasta ylikansallista yhteistyötä ja antaa korkeakouluille mahdollisuuden toimia keskeisessä roolissaan vihreän kehityksen ohjelman, digitaalisen vuosikymmenen, kestävän kasvun ja elpymisen toteuttajina ja Euroopan globaalin aseman vahvistajina.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Ehdotettu neuvoston suositus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 165 ja 166 artiklaan¹⁴. SEUT-sopimuksen 165 artiklan 1 kohdan mukaan unioni ”myötävaikuttaa korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden toimintaa pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä”. SEUT-sopimuksen 165 artiklan 2 kohdassa määritellään, että unionin toiminnalla pyritään ”kehittämään eurooppalaista ulottuvuutta koulutuksessa”, ”edistämään koulutuslaitosten välistä yhteistyötä” ja ”edistämään opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuutta muun muassa rohkaisemalla tutkintotodistusten ja opintojaksojen tunnustamista akateemisessa maailmassa”. SEUT-sopimuksen 166 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unioni toteuttaa ammatillista koulutusta koskevaa politiikkaa. SEUT-sopimuksen 166 artiklan 2 kohdassa mainitaan, että unionin toiminnan tulee kannustaa ”koulutuslaitosten tai ammatillisten koulutuslaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä ammatillista koulutusta koskevissa asioissa”. Tämä ehdotus pitää täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä (opetuksen sisältö sekä kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus mukaan lukien), heijastaa EU:n täydentävää ja tukevaa roolia ja tunnustaa näiden järjestelmien piirissä tapahtuvan eurooppalaisen yhteistyön vapaaehtoisuuteen perustuvan luonteen. Tämä aloite on myös tutkimussektorin jaetun vastuun periaatteen mukainen. Aloitteessa ei ehdoteta EU:n sääntelyvallan laajentamista tai sitovia sitoumuksia jäsenvaltioille, jotka päättävät kansallisten olosuhteidensa mukaisesti, kuinka ne panevat tämän neuvoston suosituksen täytäntöön.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Tämä ehdotus on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklan 3 kohdassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukainen. Ehdotuksella pyritään tukemaan ja tehostamaan korkeakoulusektorin ylikansallista yhteistyötä noudattaen samalla täysin toissijaisuusperiaatetta, sillä se turvaa jäsenvaltioiden mahdollisuuden tehdä itsenäisiä lainsäädäntöpäätöksiä ja toteuttaa toimenpiteitä, joilla pyritään syventämään korkeakoulujen välistä yhteistyötä. Huolimatta jäsenvaltioiden vastuusta sekä opetuksen ja oppimisen suunnittelua, organisointia ja sisältöä koskevasta lainsäädännöstä, ylikansallisen yhteistyön kysymyksiä on luontevampaa käsitellä EU:n tasolla. Lisäksi ehdotetut toimenpiteet voidaan niiden mittakaavan ja vaikutusten vuoksi toteuttaa helpommin unionitason yhteistoiminnalla.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on SEU-sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukainen. Tämän neuvoston suositusehdotuksen sisältö tai muoto ei ylitä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotetut toimet ovat oikeassa suhteessa asetettuihin

---

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

tavoitteisiin, koska niissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden käytännöt ja järjestelmien monimuotoisuus. Jäsenvaltioiden mahdolliset sitoumukset ovat luonteeltaan vapaaehtoisia, ja jokainen jäsenvaltio voi vapaasti päättää, miten ne toimeenpanevat sitoumuksiaan. Tämä aloite myös toteuttaa SEUT-sopimusta, joka edellyttää unionin myötävaikuttavan ”korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä” (165 artiklan 1 kohta). EU-tason toimien lisäarvo on helpottaa ja edistää tiiviimpää ylikansallista yhteistyötä eri jäsenvaltioiden korkeakoulujen välillä, parantaa korkeakoulusektorin toimintaa kaikkialla EU:ssa ja lisätä sen maailmanlaajuista houkuttelevuutta ja kilpailukykyä.

- **Toimintatavan valinta**

Neuvosto voi SEUT-sopimuksen 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan mukaisesti antaa komission ehdotuksesta suosituksia edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Neuvoston suositus on sopiva väline koulutusalueella, jossa unionin tehtävänä on tukea toimintaa. EU käyttää sitä usein tätä alaa koskevissa toimitissaan. Neuvoston suositus on sääntelyväline, joka ilmaisee jäsenvaltioiden sitoutumisen siihen sisällytettyihin toimenpiteisiin ja tarjoaa vahvan poliittisen perustan yhteistyölle tällä alalla kunnioittaen samalla täysin jäsenvaltioiden toimivaltaa.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Viime vuosien aikana on toteutettu lukuisia kuulemistoimia korkeakoulutuksen muutoksesta, Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta, eurooppalaisesta koulutusalueesta ja eurooppalaisesta tutkimusalueesta. Koska nämä aiemmat kuulemiset ovat olleet laajoja ja kattavia ja koska sidosryhmiin on pidetty jatkuvasti yhteyttä ja on tarpeen välttää ”kuulemisväsymystä”, tätä neuvoston suositusta varten on kerätty tarvittavaa lisätietoa rajatun määrän. On kuultu kohdennetusti jäsenvaltioita, sidosryhmiä (esim. yliopistollisia kattojärjestöjä, opiskelijajärjestöjä, rehtorikonferensseja, korkeakoulujen työmarkkinaosapuolia, viranomaisia) ja Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymiä: Neljä varapuheenjohtaja Schinasin ja komission jäsen Gabrielin isännöimää korkean tason kohdennettua kuulemistä korkea-asteen koulutusyhteisön kanssa heinä- ja syyskuussa 2020 sekä huhti- ja kesäkuussa 2021 koskien korkeakoulutuksen muutosta ja ylikansallista yhteistyötä; Korkea-asteen koulutuksen pääjohtajien kokoukset marraskuussa 2020, huhti- ja syyskuussa 2021, joissa käsiteltiin Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymiä, niiden täyden potentiaalinen hyödyntämisen haasteita sekä korkeakoulusektorin, jäsenvaltioiden ja komission välisen yhteistyön tärkeyttä näihin haasteisiin vastaamisessa olemassa olevien Bolognan prosessin avoimuustyökalujen avulla. Kuulemisia jatkettiin yhteistilaisuudessa 4.11.2020 korkea-asteen koulutuksen pääjohtajien ja Eurooppalaisten yliopistojen rehtoreiden kanssa. Jatkuviissa kahdenvälisissä ja yhteisissä kuulemiskokouksissa Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymien koordinaattoreiden ja opiskelijaedustajien kanssa hahmoteltiin korkea-asteen koulutuksen muutokseen ja ylikansalliseen yhteistyöhön liittyviä tarpeita ja opittuja asioita, samoin viidessä kokouksessa jäsenvaltioiden, Eurooppalaisten yliopistojen koordinaattorien ja sidosryhmien edustajista koostuvan ad hoc -asiantuntijaryhmän kanssa. Näiden kolmen ryhmän yhteiskokous pidettiin heinäkuussa 2021. Heinäkuussa 2021 järjestettiin korkean tason kohdennettuja kuulemiskokouksia alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsenten kanssa. Syyskuussa 2021 pidettiin kokous yliopisto- ja opiskelijaverkostojen kanssa.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Tämä ehdotus perustuu myös tutkimuksiin, joiden aiheita ovat olleet: kansalliset opiskelijamaksu- ja tukijärjestelmät eurooppalaisessa korkeakoulutuksessa; hakujärjestelmien vaikutus eurooppalaisen korkeakoulutuksen tuloksiin; Erasmus Mundus -ohjelman yhteistutkintojen täytäntöönpano; Bolognan prosessin täytäntöönpano; akateemisen henkilöstön kansainvälistyminen; yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan kansallinen täytäntöönpano; Erasmus+ -ohjelman korkeakoulutuksen osa-alueen vaikutukset; korkeakoulutuksen nykyaikaistaminen Euroopassa; ulkomailla hankitun pätevyyden tunnustaminen koronapandemian aikana; transnationaalisten yhteistyökumppanuuksien hyödyt ja kustannukset korkeakoulutuksessa; OECD:n ja Euroopan neuvoston kertomukset ja tutkimukset; seuraavien keskeisten sidosryhmien kertomukset, kirjalliset kannanotot ja tutkimukset: Euroopan yliopistojen liitto EUA, the Guild, Euroopan tutkimusyliopistojen liitto LERU, Akateeminen yhteistyöyhdistys ACA, Coimbra, Euroopan pääkaupunkien yliopistojen verkosto UNICA jne. Nämä tiedot ja muu tuore tutkimustieto löytyy oheisesta komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta.

- **Vaikutusten arviointi**

Vaikutuksia ei arvioitu, koska ehdotetut toimet täydentävät jäsenvaltioiden aloitteita ja ovat vapaaehtoisia, ja vaikutusten odotetaan olevan laaja-alaisia. Ehdotusta laadittaessa huomioitiin asiaankuuluvat ja aiemmat tutkimukset, jäsenvaltioiden kuulemiset, julkiset kuulemiset ja lukuisat sidosryhmien kuulemiset.

- **Perusoikeudet**

Ehdotettu neuvoston suositus kunnioittaa EU:n perusoikeuksia. Se edistää Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita¹⁵ eli 14 artiklan mukaista oikeutta koulutukseen ja 8 artiklan mukaista oikeutta henkilötietojen suojaan.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tämä aloite ei vaadi lisäresursseja EU:n talousarviosta, mutta tämän suosituksen toimenpiteillä mobilisoidaan rahoituslähteitä EU-tasolla sekä kansallisella ja alueellisella tasolla.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Täytäntöönpanon tukemiseksi komissio ehdottaa, että yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kehitetään näyttöön, vertaisoppimiseen ja hyvien toimintatapojen yksilöintiin perustuvaa erityistä ohjausmateriaalia, käsikirjoja ja muuta konkreettista aineistoa. Komissio suosittelee, että jäsenvaltiot panevat mahdollisimman pian täytäntöön suosituksessa esitetyt periaatteet ja toimittavat suunnitelman, jossa esitetään vastaavat kansallisella tasolla toteutettavat toimenpiteet. Komissio aikoo raportoida suosituksen käytöstä asianmukaisten unionin seuranta- ja raportointikehysten kautta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Neuvoston suosituksessa ehdotetaan toimia, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa tehokkaamman ja tiiviimmän ylikansallisen yhteistyön edistämiseksi, erityisesti helpottamalla yhteisten

---

¹⁵ EUVL C 326, 26.10.2012

ohjelmien täytäntöönpanoa ja tutkimalla mahdollisuutta määrittää oikeudellinen asema korkeakoulujen yhteenliittymille, kuten Eurooppalaisille yliopistoille, sekä helpottamalla eurooppalaisen yhteistutkinnon, eurooppalainen opiskelijakortti -aloitteen ja Eurooppalaiset yliopistot -aloitteen laajempaa käyttöönottoa. Siinä esitetään Euroopan komission sitoumus täydentää ja tukea jäsenvaltioiden toimia tällä alalla. Oheisessa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa kuvataan erilaisia viimeaikaisia tutkimustuloksia ja eurooppalaisten sidosryhmien mielipiteitä ja kokemuksia ehdotetun neuvoston suosituksen tueksi.

lieventämään epäsuotuisan aseman ja maantieteellisten erojen aiheuttamia haittoja. Ylikansallinen yhteistyö myös vauhdittaa korkeakoulutusalan täyden potentiaalın valjastamista taitojen ja tietojen edistämiseen esimerkiksi digitaalista ja vihreää kaksoisiirtymää varten ja edistää Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteiden saavuttamista.

- (4) Komission tiedonannossa eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä¹⁸ kehoitetaan saumattomaan ja kunnianhimoiseen ylikansalliseen yhteistyöhön, yhteisten tutkintojen myöntämisen helpottamiseen sekä Eurooppalaisten yliopistojen kaltaisia yhteenliittymiä koskevan oikeudellisen aseman tarpeellisuuden ja toteutettavuuden tutkimiseen. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)¹⁹ kannustaa syventämään yhteistyötä, yhdistämään tietoja ja resursseja ja luomaan enemmän liikkuvuusmahdollisuuksia opiskelijoille, akateemisille toimijoille ja tutkijoille muun muassa toteuttamalla täysimääräisesti Eurooppalaisia yliopistoja²⁰ ja eurooppalaista opiskelijakorttia koskevat aloitteet²¹. Päätelmissään Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta²² neuvosto kehotti jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä yhteensopivampien korkeakoulujärjestelmien esteiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi sekä selvittämään eurooppalaisten yhteistutkintojen toteutettavuutta. Komission tiedonanto uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta tutkimusta ja innovointia varten²³ ja Euroopan tutkimus- ja innovaationsopimus²⁴ edellyttävät yhteistyön syventämistä ja Eurooppalaisten yliopistojen kaltaisten aloitteiden muutospotentiaalın tunnustamista korkeakoulusektorilla. Myös Euroopan osaamisohjelma²⁵ edellyttää tehokkaamman ja tiiviimmän ylikansallisen yhteistyön esteiden poistamista.
- (5) Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ministerikonferenssissa annetussa Rooman julkilausumassa²⁶ ja neuvoston suosituksessa ”korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä”²⁷ edellytetään tiiviimmän ylikansallisen yhteistyön edistämistä ja helpottamista. Euroopan parlamentin päätöslauselmassa ”Eurooppalainen koulutusalue: yhteinen kokonaisvaltainen lähestymistapa”²⁸ korostetaan yhteistyön lisäämisen tarvetta ja kehoitetaan hyödyntämään synergioita eurooppalaisen koulutusalueen, eurooppalaisen tutkimusalueen ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen välillä.
- (6) Erasmus+ -ohjelman tukemista 41 Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymästä, joiden tutkimus- ja innovaatioulottuvuutta on tuettu Horisontti 2020 -ohjelmalla, voidaan saada hyödyllistä oppia, kun testataan syvemmälle ulottuvia ylikansallisia yhteistyömalleja, joissa mennään olemassa olevia yksittäisiä institutionaalisia strategioita, hallintotapoja ja yhteistyöekosysteemejä pidemmälle. Ne ovat inspiraation lähde laajemmalle korkeakouluyhteisölle järjestelmätason uudistusten ajamiseksi, ja

¹⁸ COM/2020/625 final

¹⁹ EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1–21

²⁰ [Eurooppa-yliopistoaloite |Koulutus \(europa.eu\)](#)

²¹ [Eurooppalainen opiskelijakorttialoite |Koulutus \(europa.eu\)](#)

²² EUVL C 221, 10.6.2021, s. 14-24

²³ COM/2020/628 final

²⁴ EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1–9

²⁵ [Euroopan osaamisohjelma – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus – Euroopan komissio \(europa.eu\)](#)

²⁶ [BFUG_Final_Draft_Rome_Communique-link.pdf \(eha2020rome.it\)](#)

²⁷ EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1–8

²⁸ TA-9-2021-0452

samalla ne tekevät Euroopan korkeakoulu- ja tutkimuspolitiikan koordinoinnista sujuvampaa.

- (7) Tässä neuvoston suosituksessa ”Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymillä”²⁹ tarkoitetaan yhteenliittymiä, joita rahoitetaan Erasmus+ -ohjelmasta ja jotka saavat tarvittaessa täydentävää tukea tutkimus- ja innovaatiotoimintaa varten Horisontti-ohjelmasta. ”Korkeakoulujen yhteenliittymät” viittaavat kaikkiin muihin yhteistyömalleihin. Tämän neuvoston suosituksen tavoitteena on helpottaa kaikkien eurooppalaisten korkeakoulujen ylikansallista yhteistyötä Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta tuettujen korkeakoulujen lisäksi.
- (8) Kunnianhimoiset korkeakoulujen yhteenliittymät hyötyisivät oikeudellisen aseman suomasta oikeusvarmuudesta, jonka turvin ne voisivat jakaa taloudellisia, inhimillisiä, digitaalisia ja fyysisiä resursseja ja palveluita, ylläpitää yliopistojen välisiä virtuaalisia kampuksia ja yhteentoimivia alustoja yhteistä digitaalista tai monimuotoista toimintaa varten. Jotta vihreän ja digitaalisen kaksoissiirtymän haasteita voitaisiin ratkoa tehokkaasti entistä tiiviimmällä ylikansallisella yhteistyöllä, on tieteidenvälisten moduulien kehittämistä ja eurooppalaisten yhteistutkintojen suunnittelua edelleen helpotettava kansallisessa lainsäädännössä. Joustavan ja osallistavan liikkuvuuden valtavirtaistaminen johdonmukaisemmilla liikkuvuuskehysillä ja eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen käytön tehostamisella lisää opiskelijoiden, tutkijoiden, tutkijoiden ja henkilökunnan mahdollisuuksia. Riittävä pitkäaikainen, monivuotinen rahoitus tarvitaan kapasiteetin rakentamiseen ja ylikansallisen yhteistyön kartoitetun tavoitetaso saavuttamiseen.
- (9) Korkeakoulujen yhteistyön syventäminen edellyttää kokonaisvaltaista haasteiden ratkaisemista. Yhteisten ylikansallisten koulutustoimintojen ja -ohjelmien saumatonta perustamista, ulkoista laadunvarmistusta ja akkreditointia vaikeuttavat kaikilla tasoilla ulkoisen laadunvarmistuksen erot sekä ulkomaisten tutkintojen ja opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen epätasainen toteutus, mikä on ongelmana myös keskeisissä Bolognan prosessin sitoumuksissa esimerkiksi koskien tutkintorakenteiden eroja ja eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) soveltamista³⁰ sekä virtuaalisen ja monimuoto-oppimisen osittaista tunnustamista. Näiden ongelmien ratkaiseminen vähentäisi hallinnollista taakkaa ja edistäisi innovatiivisten tieteidenvälisen pedagogisten menetelmien käyttöönottoa eri maissa.
- (10) Eurooppalainen oppilaitostason ylikansallinen yhteistyö edistää tehokkaasti perustavanlaatuista muutosta kohti huipputasoisia, osallistavia, kilpailukykyisiä, kestäviä ja houkuttelevia korkeakouluja, jotka vastaavat kaikista tehtävistään (koulutus, tutkimus, innovointi ja yhteiskunnalliset palvelut) ja hyödyttävät paitsi korkeakoulusektoria myös koko tietoon, kestävyys ja demokratiaan nojaavaa Eurooppaa, joka heijastaa eurooppalaista elämäntapaamme ja arvojamme. Ylikansallista yhteistyötä olisi helpotettava johdonmukaisella lainsäädäntökehysellä, joka liittyy yhteen eurooppalaiset ja kansalliset lainsäädäntötoimenpiteet, panemalla tehokkaasti täytäntöön eurooppalaisia aloitteita, välineitä ja työkaluja, , joita ovat esimerkiksi Eurooppalaiset yliopistot, Bolognan prosessin työkalut ja eurooppalaista opiskelijakorttia koskeva aloite, sekä pyrkimällä saamaan aikaan uusia välineitä, kuten eurooppalainen yhteistutkinto, ja oikeudellinen asema Eurooppalaisille yliopistoille ja muille korkeakoulujen yhteenliittymille. Lainsäädäntökehystä olisi kehitettävä

²⁹ <https://education.ec.europa.eu/fi/eurooppa-yliopistoaloite>

³⁰ [Eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmä \(ECTS\)|Koulutus \(europa.eu\)](#)

vaiheittain, jotta korkeakoulut voivat rakentaa siltoja ja tehdä tehokkaampaa ylikansallista yhteistyötä ja jotta korkeakoulujärjestelmät voivat muuttua yhtenäisemmiksi, mikä hyödyttäisi koko korkeakoulu yhteisöä ja toisi lisäarvoa yhteiskunnalle,

SUOSITTELEE, ETTÄ JÄSENVALTIOT

ottaen täysimääräisesti huomioon toissijaisuusperiaatteen, korkeakoulujen autonomian ja akateemisen vapauden kansallisten olosuhteiden mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa:

1. Antavat korkeakouluille mahdollisuuden kokeilla, voitaisiinko Eurooppalaisille yliopistoille ja muille korkeakoulujen yhteenliittymille määritellä **oikeudellinen asema**, jotta ne voisivat helpommin syventää yhteistyötä jakamalla henkilöresursseihin ja tietoihin liittyvää sekä teknistä ja koulutus-, tutkimus- ja innovointikapasiteettiaan. Tarjoavat korkeakouluille tilaisuuden tehdä kokeiluja nykyisten eurooppalaisten välineiden tarjoamalla mahdollisuuksilla. Ryhtyvät tähän liittyen etenevästi soveltamaan asetusta eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY)³¹ pilottihankkeissa, joissa kokeillaan näitä yhtymiä kohdan 11a mukaisella tavalla.
2. Kannustavat ja helpottavat ylikansallista yhteistyötä tekevien korkeakoulujen yhteisten ohjelmien järjestämistä ja yhteistutkintojen myöntämistä. Tässä yhteydessä ja kohdassa 12 määriteltyjen selvitystoimien tulosten pohjalta helpottavat **eurooppalaisen yhteistutkinnon** suorittamista kansallisella tasolla ottaen huomioon yhteiden kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin³².
3. Antavat korkeakouluille mahdollisuuden **kehittää ja toteuttaa innovatiivisia ylikansallisia yhteisiä koulutustoimintoja** mahdollistamalla sopivimmat toimintalinjat ja toimenpiteet seuraavissa yhteyksissä:
  - (a) opiskelijoiden ja elinikäisten oppijoiden valinta- ja ilmoittautumiskriteerit,
  - (b) opetuskielen määrittely,
  - (c) verkko-oppimisen osuus koko koulutustarjonnasta; yhteisessä koulutustoiminnossa opiskelevien liikkuvuus (fyysinen, virtuaalinen tai monimuotoinen); harjoittelupaikkojen jakaminen ja järjestäminen, työssä oppiminen, haasteisiin perustuva ja monialainen lähestymistapa,
  - (d) joustavien oppimispolkujen, esimerkiksi mikrotutkintoihin johtavien pienten oppimiskokemusten, ottaminen osaksi koulutusta,
  - (e) opintosuoritusten jakamista ja siirtoa koskevat säännöt sekä arvioinnin avoimuus Euroopan opintosuoritusten siirto- ja kertymisjärjestelmän (**ECTS**) **käyttöoppaan 2015** mukaisesti ainoana perustana ylikansallisille yhteisohjelmille, ilman lisäsääntöjä tai -rajoituksia,
  - (f) eurooppalaisten korkeakouluohjelmien ja/tai -laitosten ulkoista laadunvarmistusta koskevien tietojen käyttö eurooppalaisen korkeakoulutusalueen laadunvarmistuksen periaatteiden ja suositusten (ESG) ja Euroopan laadunvarmistusrekisterin tietokannan (DEQAR) mukaisesti

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32013R1302> EYVL L 347, 20.12.2013, s. 303–319.

³² <https://webgate.acceptance.ec.europa.eu/europass/fi/national-qualifications-frameworks-nqfs>

automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämiseksi³³ jatko-opintoja varten,

- (g) aiempien opintojen tunnustamisen mahdollistaminen läpinäkyviin ja oikeudenmukaisiin laatuvaatimuksiin perustuen, opiskelijoiden asianmukaisen arvioinnin järjestäminen ja asiaankuuluvien opintosuoritusten myöntäminen.
- (h) joustavuuden lisääminen yhteistutkintomallien määrittelyyn, mukaan lukien eurooppalaisen yhteistutkinnon yhteisen mallin käyttö yhteisiä ylikansallisia ohjelmia toteutettaessa.

4. Tukevat **sisäänrakennettua liikkuvuutta** yhteisissä ylikansallisissa koulutusohjelmissa

- (a) tuetaan korkeakouluja liikkuvuuden (fyysinen, virtuaalinen, monimuotoinen) sisällyttämisessä järjestelmällisemmin ja joustavammin yhteisiin koulutusohjelmiin kaikilla tasoilla, jotta suurempi joukko opiskelijoita, akateemisia toimijoita ja tutkijoita voisi hyötyä integroidun korkeakouluyhteistyön dynamiikasta ja osaamisen kierto tehostuisi.
- (b) edistetään liikkuvuuden hallinnan digitalisointia korkeakoulujen monenvälisen kumppanuuksien puitteissa lisäämällä eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen käyttöä, erityisesti liiketoimintaprosessien standardointia ja digitalisointia monenvälisen oppilaitosten välisten sopimusten allekirjoittamisen yhteydessä.
- (c) pyritään oppimiseen liittyvän liikkuvuuden johdonmukaisempaan lähestymistapaan opiskelijavalintojen, akateemisten kalentereiden, lukukausimaksujärjestelmien, korkeakoulutuspalvelujen saatavuuden ja käytön osalta kesä-/lomakuukausina.

5. Sitoutuvat **ylläpitämään taloudellista tukea** Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymille ja syventämään ylikansallista korkeakouluyhteistyötä

- (a) otetaan käyttöön saatavilla olevat rahoituslähteet alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla³⁴ vastaamaan mahdollisuuksien mukaan Erasmus+ ja Horisontti Eurooppa -ohjelmien tukea korkeakoulujen menestyksekkäälle osallistumiselle Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymiin.
- (b) tuetaan korkeakouluja hakemusten valmistelussa ja tiiviiseen, ylikansalliseen korkeakouluyhteistyöhön osallistumisessa.
- (c) edistetään ja kehitetään korkeakoulujen keskuudessa ylikansallisen yhteistyön kulttuuria varmistamalla, että se sisällytetään aktiivisesti kansalliseen politiikkaan, prioriteettien asettamiseen ja rahoitusprosesseihin.

6. **Edistävät ja suojelevat institutionaalisen autonomian peruseriaatteita** edellytyksenä yhteisten hallintojärjestelyjen luomiselle tiiviimpää ylikansallista yhteistyötä varten. Antavat yliopistoille mahdollisuuden tehdä itsenäisiä päätöksiä sisäisissä hallinto-, talous-, henkilöstö-, tiede- ja opetusasioissa ja suojelevat akateemista vapautta. Osallistavat oppilaitoksen akateemisen henkilöstön ja opiskelijat merkityksellisellä tavalla kyseistä laitosta koskevaan päätöksentekoon.

³³ kuten neuvoston suositus korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä edellyttäen. EUVL C 444, 10.12.2018

³⁴ Esimerkiksi Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto+, elpymis- ja palautumistukiväline ja InvestEU.

7. Vahvistavat keskinäistä luottamusta **ulkoisella laadunvarmistuksella ja yhteisten koulutusohjelmien akkreditoinnilla** sekä muilla Eurooppalaisten yliopistojen kehittämällä yhteisillä koulutustarjouksilla ja vastaavilla ylikansallisen korkeakouluyhteistyön malleilla.
- (a) edetään kohti laajempaa **oppilaitospohjaista ulkoista laadunvarmistusta**. Tämä tukee todellisen korkeakoulujen laatukulttuurin kehittämistä, joka johtaa parempaan vastuullisuuteen ja järjestelmien yhteensopivuuteen kaikkialla Euroopassa ja perustuu eurooppalaisen koulutusalueen, eurooppalaisen tutkimusalueen ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen puitteissa jo olemassa oleviin työkaluihin ja kehyksiin.
  - (b) harkitaan mahdollisuutta sallia korkeakoulujen laadunvarmistukseen perustuvien ohjelmien itseakkreditointi korkeakoulujen omavastuun tukemiseksi.
  - (c) maissa, jotka edelleen luottavat ohjelmapohjaiseen ulkoiseen laadunvarmistukseen, tulisi harkita mahdollisuutta:
    - (i) tehdä mahdolliseksi yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan täysimääräinen täytäntöönpano ilman mitään kansallisia lisävaatimuksia tai -ehtoja;
    - (ii) varmistaa, että ylikansallisten yhteisohjelmien ulkoisen arvioinnin voi tehdä yksi ainoa virasto, joka on rekisteröity **Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistusrekisteriin (EQAR)**³⁵ ja että tulokset hyväksytään automaattisesti kaikissa muissa asianomaisissa korkeakoulujärjestelmissä ilman kansallisia lisävaatimuksia tai -menettelyvaiheita; ja
    - (iii) varmistaa, että ylikansallisten yhteisohjelmien ketteryden lisäämiseksi niiden uudelleenakkreditointia vaaditaan vain, jos niihin tehdään selvästi merkittäviä muutoksia.
8. Tukevat **laadukkaan virtuaalisen yhteistoiminnallisen oppimisen** kehittämistä kiinteänä osana opetusta, oppimista ja tutkimusta, jotta voidaan edistää ja helpottaa osallistavaa ja opiskelijakeskeistä ylikansallista yhteistyötä, joka täydentää kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta, erityisesti:
- (a) tukemalla korkeakouluja, jotta ne voivat kehittää virtuaalisia yhteistoiminnallisia kansainvälisiä verkko-oppimismalleja osana hybridikoulutusta, muun muassa johdon sitouttamisen, strategisen suunnittelun, vankkojen ja kansainvälistettyjen pedagogisten koulutus- ja tukipalvelujen sekä asianmukaisen rahoituksen avulla.
  - (b) arvostamalla ja tunnustamalla urakehityksen arvioinneissa aikaa, jonka tutkijat käyttävät uusien innovatiivisten pedagogisten menetelmien kehittämiseen ylikansallisen yhteistyön puitteissa.
  - (c) tukemalla Eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymiä ja muita vastaavia oppilaitosten yhteistyömalleja niiden pyrkiessä yhdistämään asiantuntemusta ja resursseja **yhteisten digitaalisten strategioiden ja yhteisen yhteentoimivan IT-infrastruktuurin**, kehittämiseksi ja toteuttamiseksi, esimerkiksi myöntämällä molemminpuolinen pääsy verkko-oppimis- ja

³⁵ EQAR on Bolognan prosessin sitoumuksia noudattavien kansallisten ulkoisten laadunvarmistusvirastojen virallinen rekisteri.

tutkimusympäristöihin, oppimisen hallintajärjestelmiin, digitaalisiin kirjastoihin, kaikille avointen verkkokurssien (MOOC) alustoihin, koulutus- ja tukipalveluihin sekä huolehtimalla löydettävissä, saatavilla, siirrettävissä tai yhdistettävissä ja uudelleen käytettävissä olevan datan (FAIR-data) ja muiden yhteentoimivien palvelujen saumattomasta saavutettavuudesta.

- (d) tukemalla avoimen lähdekoodin ratkaisujen pilotointia ja testausta yhteisten haasteiden voittamiseksi, mikä edistää korkeakoulujärjestelmien yhteentoimivuutta, digitaalista valmiutta, tietosuvereniteettia ja vastuullisuutta.
9. Tukevat korkeakouluja, jotta ne voivat kehittää **yhteisiä monialaisia ylikansallisia koulustoitintoja kaikilla tasoilla** (lyhytkestoiset, kandidaatin-, maisterin- tai tohtorintutkintoon tähtäävät ohjelmat).
- (a) mahdollistamalla ja edistämällä **ylikansallisia haasteista liikkeelle lähteviä lähestymistapoja**, joissa oppijat eri tieteenaloilta, kulttuureista ja maista tekevät yhteistyötä tutkijoiden, yritysten, kaupunkien, alueiden, kansalaisjärjestöjen ja paikallisten yhteisöjen kanssa löytääkseen luovia ja innovatiivisia ratkaisuja globaaleihin haasteisiin.
  - (b) kannustamalla tarjoamaan kaikille korkealaatuisia elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia ammattitaidon parantamisen ja uudelleen koulutuksen helpottamiseksi etenkin kysytyimmillä aloilla.
10. Kannustavat korkeakouluja ottamaan oppijoita, akateemisia toimijoita ja tutkijoita enenevästi mukaan korkea-asteen oppilaitosten ylikansallisten yhteistyörakenteiden hallintoon, ja erityisesti
- (a) kannustetaan korkeakouluja heijastamaan opiskelijoiden ja henkilökunnan yhä monimuotoisempia taustoja sekä erilaisia työ- ja koulutuskokemuksia hallintorakenteissa osallisuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaisesti.
  - (b) tuetaan valmiuksien kehittämistä vahvaa ja tehokasta johtajuutta varten, sillä se on kokonaisvaltaisen ylikansallisen korkeakouluyhteistyön kannalta tärkeä tekijä.
  - (c) edistetään sukupuolten välistä tasapainoa hallintorakenteissa.
  - (d) luodaan mahdollisuuksia vertaisoppimiseen ja vertailuoppimiseen sellaisten aloitteiden kannustamiseksi ja tukemiseksi, joissa korkeakoulut voivat jakaa kokemuksia ja osallistua keskinäiseen oppimiseen ja tiedonvaihtoon.

Jäsenvaltioita suositellaan panemaan tämä suositus täytäntöön mahdollisimman pian ja toimittamaan komissiolle viimeistään *[lisää päivämäärä, joka on kuusi kuukautta sen jälkeen, kun neuvosto on hyväksynyt suosituksen]* toimintasuunnitelma, joka sisältää kansallisella tasolla toteutettavat tukitoimenpiteet tämän suosituksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2025 mennessä olennaisina askelina kohti eurooppalaista koulutusalueetta.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA

11. samanaikaisesti meneillään olevien tutkimusten ja muun valmistelutyön analysoinnin kanssa tukemaan jäsenvaltioita ja korkeakouluja kokeilemaan olemassa olevien eurooppalaisten välineiden käyttöä askeleena, jonka tavoitteena on kehittää **korkeakoulujen yhteenliittymille oikeudellinen asema** vuoden 2024 puoliväliin mennessä. Tällainen oikeudellinen asema helpottaisi entistä syvempää ja joustavampaa pitkäaikaista ylikansallista yhteistyötä sekä mahdollistaisi kapasiteetin ja tiedon jakamisen, henkilöstövaihdon ja yhteisten ohjelmien toteuttamisen, millä

pyrittäisiin yhteenliittymien myöntämiin yhteistutkintoihin, eurooppalainen yhteistutkinto mukaan lukien.

(a) ensivaiheessa tulisi myöntää taloudellista tukea Erasmus+ -ohjelmasta vuodesta 2022 alkaen niille korkeakoulujen yhteenliittymille, jotka haluavat testata pilottihankkeen muodossa olemassa olevien eurooppalaisten välineiden täytäntöönpanoa.³⁶

12. tarkastelemaan vaihtoehtoja ja tarvittavia toimia tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, korkeakoulujen, opiskelijajärjestöjen ja sidosryhmien kanssa kohti **eurooppalaista yhteistutkintoa**, joka on saatavilla vuoden 2024 puoliväliin mennessä. Kansallisella tasolla suoritettava eurooppalainen yhteistutkinto todistaisi oppimistulokset, jotka on saavutettu osana useiden oppilaitosten välistä ylikansallista yhteistyötä esimerkiksi Eurooppalaisissa yliopistoissa, ja se perustuisi yhteisiin eurooppalaisiin kriteereihin. Eurooppalainen yhteistutkinto pitäisi olla helppo myöntää, säilyttää, jakaa, vahvistaa ja todentaa, ja se olisi tunnustettava kaikkialla EU:ssa.

(a) kokeillaan vuodesta 2022 alkaen Erasmus+ -ohjelmassa ensimmäisiä askeleita kohti eurooppalaista yhteistutkintoa ja kerätään samalla kokemusta, jotta voidaan lähteä kehittämään eurooppalaisia kriteerejä eurooppalaisen tutkinnon suoritusmerkinnälle. Tällainen suoritusmerkintä myönnettäisiin täydentävänä todistuksena opiskelijoille, jotka valmistuvat useiden korkeakoulujen välisen ylikansallisen yhteistyön puitteissa toteutetuista yhteisistä ohjelmista.

13. jatkamaan **Eurooppalaiset yliopistot -aloitteen kehittämistä** Erasmus+ -ohjelman kautta synergiassa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja muiden EU-ohjelmien kanssa kunnianhimoisimpana ja strategisimpana ylikansallisena yhteistyötoimena kaikkien muiden ylikansallisten Erasmus+ -yhteistyömahdollisuuksien joukossa. Tarjoamaan vuodesta 2022 alkaen suurempaa ja kestävämpää rahoitusta menestyneille Eurooppalaisille yliopistoille kilpailukykyisen ja laadukkaan ehdotuspyynnön perusteella ja mahdollistamaan uusien vastaavien yhteenliittymien luominen. Osana monivuotisen rahoituskehityksen ohjelmien väliarviointia kehittämään investointipolkua, jossa otetaan huomioon alueellinen, kansallinen ja eurooppalainen rahoitus, tavoitteena tehdä ehdotuksia vuoteen 2024 mennessä.

14. tukemaan **eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen** käyttöönottoa, erityisesti sellaisten liiketoimintaprosessien digitalisointia, joihin liittyy useita allekirjoittajia ja tiedonvaihtoa, jotta voidaan vähentää opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuden sekä korkeakoulujen transnationaalisten kumppanuuksien puitteissa tapahtuvan vaihdon hallinnoinnista aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

---

³⁶ Yksi tällainen väline on eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1082&from=FI>

Komissiota pyydetään arvioimaan tämän suosituksen täytäntöönpanon edistymistä jäsenvaltioiden toimintasuunnitelmissa sekä sen käyttöä koulutusalan eurooppalaisen yhteistyön strategisen kehyksen täytäntöönpanotyössä edettäessä kohti eurooppalaista koulutusalueetta ja pidemmällekin; arviointi tulisi tehdä unionin seuranta- ja raportointikehysten avulla yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja asianomaisia sidosryhmiä kuullen, ja arvioinnista tulisi raportoida neuvostolle viiden vuoden kuluessa suosituksen hyväksymispäivästä.

Tehty Strasbourgissa

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*